

אחר הדברים הללו, מתבאר לנו בסייעתא דשמיא – את הטעם של חשיבות תפילת העמידה, שהיא נחשבת בגדר של 'עומד לפני המלך', יותר מכל שאר הברכות והתפילות.

תפילת העמידה זה גילוי 'נקודת החיה' הפנימית

וזה משום, שכל תבנית סדר תפילת העמידה הוא, על ידי התאחדות 'נקודת החיה' שבאדם עם קוֹנֵה שבעולם האצילות' – ונמצא, כי אכן יש לפנינו כאן עמידה לפני השי"ת, במקום תוקף גילוי העליון. אולם כל שאר הברכות והתפילות הם נחשבים רק כעומדים 'בחצר המלך החיצונה', ואינם נכנסים לפני ולפנים כפי כח תפילת העמידה, ולכן הוא שאין זה נחשב בגדר של 'עומד לפני המלך'.

והן אמנם, כי כבודו ית' ממלא ומסבב כל עלמין, וכמו שנאמר 'עיני ה' משוטטות בכל הארץ'. וכפי שפתח רבינו הרמ"א את תחילת ההלכות של סדר אורח חיים, עם לשון קדשו של רבינו הרמב"ם 'כשישים האדם אל לבו, שהמלך הגדול הקב"ה אשר מלא כל הארץ כבודו, עומד עליו ורואה במעשיו, כמו שנאמר אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאום ה', מיד יגיע אליו היראה וההכנעה בפחד השי"ת ובושתו ממנו תמיד'. אולם, עדיין זה רק ענין כללי בלבד, שהשי"ת 'לית אתר פנוי מיניה', והאדם נמצא ועומד תמיד לפני השי"ת ללא הסתרה וכיסוי כלל. אולם מכל מקום, עדיין אין זה נחשב שהאדם עצמו הוא בגדר זה של 'עומד לפני המלך'. ומשום, שהמעלה הגדולה הזאת של 'עמידה לפני המלך' נתייחדה דוקא, כאשר האדם זוכה לבא לפניו ולפנים לעמוד במקום גילוי האצילות – שבו היא הנהגת גילוי כבודו ית' בתפירתו, וזה הוא דוקא הדבר שנחשב בגדר 'עומד לפני המלך'. ולכן הוא שבתפילת העמידה דייקא נחשב האדם המתפלל בגדר הנשגב הזה של 'עומד לפני המלך'. אולם בכל שאר אמירת הברכות והתפילות, שאין מקומם מיוחד ליכנס ב'עולם האצילות', לכן הוא שאין האדם עומד ונחשב בכלל גדר זה.

חילוק בהנהגת הצדיקים בהכנה למצות ולתורה ותפילה

ובדברים הללו יתגלה לנו סוד גדול, על חילוקים שיש בהנהגת הצדיקים בסדר הנהגת היום שלהם, בין יום ליום ובין זמן לזמן. שהרי כל מי שזכה להסתופף בצילים של גדולי ישראל לדורותיהם, היה רואה פעמים דבר פלא, שהוא בבחינת 'דבר והיפוכו'.

שהרי, כל מי שנגע ודרך על מפתנה של עבודת השי"ת – עָמַל הוא קודם כל תפילה וברכה, שתהיה מחשבתו נקיה עליו, ויזכה לשפוך בה שיח ברגשת הנפש ובכונת הלב כראוי. וכמו שכתב השולחן ערוך אולם, הנה רבותינו גדולי הדורות זיע"א פעמים רבות היו יכולים לברך ולהתפלל בלא הכנה גדולה כלל, והיו יכולים לפנות ישר מעומק תלמודם – או מעומק עסק המצות שלהם – לעבודת התפילה, ללא שהיה והכנה מרובה. ואף על פי כן תפילתם היתה בוקעת מעומק ליבם הטהור, מתוך כונה ישרה, והיו פועלים ישועות מקיפות בכח תפילותיהם. וכמו כן, היו יכולים להיות שקודים על תלמודם, בעומק העיון בסוגיות בכל מרחבי התורה כולה, וברגע קט לפנות למצות הדלקת נר חנוכה, ולקיימו עם כל הרגשות מצות פרסומי ניסא בשלימות, ולאחר מכן לשוב תיכף לתלמודם [וכך היתה הנהגתו של מרנא החפץ חיים זיע"א, שהיה יכול לפנות תיכף מתוך דיונים עמוקים בנושאים של העמדת ענייני הדת וקיום הישיבות, לתפילת המנחה – ולא היה צריך לשהות מעט, והיה ניכר עליו כל המורא והרצינות שהיה לו בתפילה תמיד גם בעיתות ובזמנים הללו [שמעתי מנכדו הגרממ"י זאקס שליט"א]. וכך ראו כולם אצל מרן הגר"ח קנייבסקי זיע"א, שהיה עסוק בתלמודו, ורגע כמימריה היה שקוע בתפילת המנחה לשפוך צקון לחשו בטהרה. וכך היה גם עוסק בקבלת פני השבת, שהיה נפנה מתוך לימודיו התמידיים כסדרן לקבל קדושת שבת, ללא כל הכנות מיוחדות]. ואילו אנן יתמי דיתמי, צריכים אנו להכין עצמינו בהכנות מרובות לְבֵא לכדי אחיזה קלה בהרגשת המצוה כראוי. וצריך להבין מה פשר הדבר, ובמה יכולים גם אנו לילך ולצעוד בעקבותיהם, ולהתעלות כמותם.

אמנם, ביאור הענין הוא פשוט עד מאד – שהרי, כל עיקר ענין ההכנה שצריך האדם להכין את עצמו לעבודת התפילה ולקיום המצות, זהו מחמת זה שצריכים אנו לבא לידי 'הפשטה', להעיר בקרבינו את 'נקודת הנשמה' שמכוסה וטמונה בתוכינו מחמת גשמיות הגוף שחופף על טהרת נשמתנו. מכיון, שבסדר הנהגת האדם בסדר הילוכו שבעולם הגשמי, עסוק הוא לטפח ללא הרף ולהרבות את גסות עביות הגוף, ועל כן רוב הנהגתו ושימושיו של האדם הוא עם כוחות הגוף בלבד. אמנם, כל אותם רבותינו גדולי הדורות היו פועלים תמיד עם הרגשת נשמתם הַנְּקֵהָ, ולעולם היה כל עיסוקם עם 'כח הַנְּשָׁמָה והַחַיָּה' שבקרבם. ולכן לא היה להם כל צורך לעורר את עצמם, ולטוהר את מחשבותיהם – והיה זה להם שינוי רק בעסק המצוה שלם, מתורה לתפילה, ומתפילה לתורה, ומתורה ותפילה לאכילה, וחזור חלילה כיוצא בזה. ורק אנו, שעדיין אור נשמתנו נסתר ונכסה בעובי הגשמיות, זקוקים אנו להתעוררות רבתי לעבוד את בוראינו מתוך 'נקודת הנשמה' שבתוכינו, ולכן צריכים אנו לעמול טובא בכדי להשיג את הארת הנשמה קודם כל קיום מצוה וכן קודם תורה ותפילה.

ולכן הוא ששייך חילוקים גם אצל אותו הצדיק, בין יום ליום, ובין זמן לזמן, ותלוי הוא הדבר בגדולת הארת נשמתו עליו, האם יש בה כדי גילוי, או שיש לו כיסוי וְחֻשְׁכוּת, לסיבה מן הסיבות. ועל פי הדבר הזה הוא שתלוי כל סיבת ריבוי ההכנה והגדלת עסק ההכנה.

ואכן, הכל מודים שכל מצוה ותפילה צריכה הכנה, ואין שייך לבא לקיים בשלימות דבר ללא הרגשה שלימה ונכונה בנפש. אלא, שהכל תלוי ועומד הוא לפי זכותו של האדם העובד, מהי מידת הארת נשמתו בשעת קיומה של המצוה.

אין המקיף מאיר אלא כשיש אור פנימי

והכלל הוא, כי שלושת החלקים הראשונים 'נפש רוח נשמה' שהם 'אור פנימי', הם חלקים התלויים בעבודת האדם, שהוא צריך לעורר את חלק המעשה, הרגש והמחשבה שבקרבו. אך החלקים האחרונים – 'חיה יחידה' שהם 'אור מקיף' אינם תלויים בעבודת האדם ואין לו דרך להשיג את החלקים ההם, אלא הם יורדים ומאירים מלמעלה⁷. וכאשר האדם מכין את שלושת החלקים הראשונים הוא עושה 'כלי' שיוכל להאיר שם החלקים העליונים והמקיפים.

והרי זה כדוגמת השמן שהוא צף ומקיף מעל הכלי, אך כדי שיוצף מלמעלה צריך למלא כל הכלי בשמן. וכן על מנת לקבל מלמעלה את המקיפים צריך שיהיה לו שלימות בחלקים הפנימיים⁸.

[מתוך שיעור מור' שליט"א]

כדבר מוחשי, הוא מרגיש כיצד הבריאה מתחדשת בכל רגע מאין ליש, ומרגיש שכל חיותו הוא רק מחמת חיי החיים.

ועוד יש אורחות ומסילות רבות, כיצד לקרב את האדם להתבטל אל ה'איני', במישרין ובעקיפין, כל אחד בדרכו ונתיבתו לפי מזגו וטבעו, אם הוא בעל שכל או בעל רגש או בעל מעשה, איש איש כפי אשר יטנו ליבו, כל צדיק וצדיק לפי שורשו ולפי בחינתו הדרוך את קהל צאן מרעיתו איך להתדבק באור הביטול בבחינת 'חיה' ולהגיע לביטול שלמעלה מהשכל, אבל כל הנחלים הולכים אל הים, וכולם מרועה אחד ניתנו – הלא הוא מרנא הבעש"ט הק' אשר האיר והזריח את אור ה'חיה' ואת הביטול בקרב קהל ישראל.

מעצמה בלי להזדקק לחלק השכלי שבאדם, אלא ככל העולה על רוחה – בסוד 'נפשי יצאה בדברו' (שיה"ש ה' ו'). ועליהם נאמר 'זכה יתיר' – יהיב ליה חיה', שזוכים לעצם דרגת 'חיה', ולא כמונו שזוכים רק לחיה דנפש, דהיינו 'חיה' שבחלק העשיה בלבד.

כל אלו הדרכים היו נהוגים בחצרות הצדיקים, יש שהדגישו יותר עבודה זו על פני חברתה, אבל הצד השהו שבהם שהם פועלים באדם את תנועת הביטול, לצאת מעצמו ולהתדבק בנשמתו החפצה להתדבק בבוראה, לא רק במעשים, לא רק בהרגשים, לא רק ברעיונות, אלא בביטול ודביקות, ב'כלום', בעצם ההשגה שיש בורא בעולם, ולא רק השגת השכל, אלא הרגשה במציאות, שאפילו אם יקימו עליו חבורת כופרים ויעוררו בלבו ספיקות על כך, בכל זאת לא יפול מאמונתו שהרי הוא מרגיש את מציאות הבורא ית'

⁷ ומלפנים בדורות הראשונים בקרב תלמידי הבעש"ט, היתה דרך עבודתם להתרכז במחשבתם שלא לחשוב שום דבר, שהרי בכל רגע מתחלפות המחשבות במרוצה ללא הפסקה, וצריך לפנות את המחשבה שהיא עבודת ההשקטה המבוארת בספרי הרה"ק מפאסעצנא זיע"א, ולאחר שהיו משקטים עצמם היו מצפים להשראת אור ושכל הנשפע להם מלמעלה. וזאת היתה עבודת הצדיקים באמירת דברי תורתם שקיבלו בהאצלה מלמעלה, ולא מה שנפל בדעתם על ידי התבוננות בכח שכלם האנושי.

ודרך זה היה נהוג בזמן הקדמונים ורבותינו הראשונים, וגם בזמן הרמ"ק, שהיו מתבודדים במערות ומפשיטים עצמם מכל מחשבות והתבוננות השכל, וחוזרים על פסוק אחד עשרות או אפילו מאות פעמים, עד שנפלה בהם רוח ה' שהוא בחינת נבואה. עדות לעבודה זו אפשר למצוא בחיבור 'שבר פושעים' שיצא לאור ע"י המשכילים: 'במוצאי שבת, בסעודה שלישית, מכינים עצמם לרוח קדים חרישית ותנוח עליהם הרוח והמה מתנבאים'. ודברים דומים ניתן לראות בשאר כתבי המשכילים באותה תקופה, שהצביעו כולם על עבודה

"מעלין בקדש"

סידרת שיעורים בהרים בספח"ק "מסילת ישרים" בדרך פנימיות
ערך ע"פ ספרי מו"ר שליט"א

מעובד לבני הישיבות

שער המלכות

פרק א

בבאור כלל חובת האדם בעולמו

המשך פרק א: '...כללו של דבר, האדם לא נברא בעבור מצבו בעולם הזה אלא בעבור מצבו בעולם הבא, אלא שמצבו בעולם הזה הוא אמצעי למצבו בעולם הבא שהוא תכליתו.'

'...נמצינו למדים, כי עיקר מציאות האדם בעולם הזה הוא רק לקיים מצוות ולעבוד ולעמוד בנסיון, והנאות העולם אין ראוי שיהיו לו אלא לעזר ולסיוע בלבד, לשיהיה לו נחת רוח וישוב דעת למען יוכל לפנות לבו אל העבודה הזאת המוטלת עליו. ואמנם ראוי לו שתהיה כל פנייתו רק לבורא יתברך, ושלא יהיה לו שום תכלית אחר בכל מעשה שיעשה אם קטן ואם גדול אלא להתקרב אליו יתברך ולשבור כל המחיצות המפסיקות בינו לבין קונו, הן הנה כל עניני החומריות והתלוי בהם, עד שימשך אחריו יתברך ממש כברזל אחר אבן השואבת². וכל מה שיוכל לחשוב שהוא אמצעי לקורבה הזאת, ירדוף אחריו ויאחז בו ולא ירפהו. וכל מה שיוכל לחשוב שהוא מניעה לזה, יברח ממנו כבורח מן האש, וכענין שנאמר (תהלים סג, ט) דבקה נפשי אחרריך בי תמכה ימינך, כיון שביאתו לעולם אינה אלא לתכלית הזה, דהיינו, להשיג את הקירבה הזאת במלטו נפשו מכל מונעיה ומפסידיה.

והנה אחר שידענו והתברר אצלנו אמיתת הכלל הזה, יש לנו לחקור על פרטיו לפי מדרגותיהם מתחלת הדבר ועד סופו, כמו שסדרם רבי פינחס בן יאיר במאמר שלו שהבאנו כבר בהקדמתנו, והם - הזהירות¹, הזריות, הנקיות, הפרישות, הטהרה, החסידות, הענוה, יראת החטא, והקדושה. ועתה נבארם אחד אחד בסיעתא דשמיא.

^א האדם לא נברא בעבור מצבו בעולם הזה אלא בעבור מצבו בעולם הבא. כונת רבינו היא, שהיה תכלית כל התורה הוא לבא לידי דביקות בהשי"ת, וכפי שביאר רבינו בתחילת דבריו, ושלימות הדביקות היא בעולם הבא דייקא, ונמצא שעיקר תכלית בריאת האדם היא בכדי להביאו לחיי העולם הבא.

^ב והנאות העולם אין ראוי שיהיו לו אלא לעזר ולסיוע בלבד וכו' ואמנם ראוי לו שתהיה כל פנייתו רק לבורא יתברך. רבינו מנה כאן ב' נקודות בענין דרכי השימוש בבריאה לצורך האדם המקיים את התורה. האחד הוא, שכל הנאות העולם הם נוצרו ונועדו בגדר כלים של עזר וסיוע, בכדי שעל ידם יהיה לאדם יישוב הדעת ורוחב לב לעבודתו של מקום. והשני הוא, שהשימוש בחפצי העולם יהיה זה ככלי מנוף לעבודת השי"ת עצמה, ולא תהא כסיוע בלבד.

וביאר הדברים הללו כבר כתבם רבינו זיע"א בהרחבת דברים, כמובא בסי' שיערי רמח"ל (הוצ' הגר"ח פרינדלנדר - מאמר 'הקדמה למאמר הויכוח' עמ' לד), וזה לשונו שם '...והנה אראה אותך יתרון אחד גדול אשר לדרך הקבלה מדרך הפשט, הנה לפי הפשט - כל דברי העוה"ז הם דברים גופנים, וחסרונות של אדם להיותו עפר מן האדמה, והרוצה להיות חסיד לא יוכל אלא לפרוש מן הנאות כל מה שיוכל, ולא ינהג אלא מה שמוכרח לו לחיותו, וגם בזה יזהר בכל דקדוקה וחומרותיה השייכים בדבר ההוא, אז יהיה חסיד שסר מן הרע, והמעשה ההוא ישאר טוב, לפי שאינו אלא הכרחי כדי לחיות. וגם נמצא שיהיה עבודה לה', כיון שהוא עושה לחיות כדי לעבוד את בוראו. אך עם כל זה, הנה לא ישוב עצם המעשה שלא להיות חסרון אנושי, ואם גם זולתו היה אפשר לעשות - היה יותר טוב.'

יתרה הקבלה - כי הנה לפי דרכה, המעשים עצמם חוזרים להיות טובים ותקונים עליונים. והיינו, כי כך הכין הרצון העליון שיהיו דברי העולם הזה מתקדשים על ידי מה שהאדם משתמש מהם לצרכו והנאתו. והיינו, כי דברי השמים הם כולם מקודשים, וסוף העולם להיות כולו מקודש - הארץ וכל אשר בה, כמו השמים וכל אשר בהם. וכל ענין זה מסרו ביד האדם, והוא סוד השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם (תהלים קטו טז), כי השמים הוא הכינם בכל שלמותם, אך הארץ מסרה לבני אדם שהם יתקווה. והיינו, כי ניתן הכח לאדם שיהיה הוא ממשך כח השכינה ואורה למטה על ידי נשמתו. ונתן כל דברי העולם לשימוש, שעל ידי זה נתקנים גם הם, וכח הקדושה שהמשיך מתפשט גם עליהם. אלא שצריך לדעת הדרכים - איך להשתמש מן העולם, כדי שיהיה תקון התשמיש ההוא, ולא קלקול חיו. כי צריך לפרוש מן הנאות בימי החול, כי אין רבוי התשמיש ההוא מתקן אלא מקלקל, מפני הדרכים והחוקים שכבר חקק הרצון העליון לזה. וכן צריך לזהר בכל החומרות והדקדוקים, כי זולת זה הנה הס"א מתערבת ח"ו באמצע, ונמצא מקלקל ולא מתקן, וכמבואר במקומו. כי הענין הזה צריך ביאור רחב ואין כאן מקומו, אך כשנעשה המעשה בדרך הראוי נמצא הוא עצמו תקון - וזה הוא דבר כולל בכל דברי העולם והטבע, ע"כ תורף דברי רבינו שם.

ונמצא, כי כאן חתם רבינו את דבריו בענין דרך העבודה של 'ספירת המלכות' - מלמטה למעלה. שיעקב העבודה של האדם היא 'לגלות את השכינה בארץ'. וזה נעשה על ידי שירומם ויגדל האדם את הניצוץ הקדוש שטמון ומכוסה בבריאה. ולכן צריך האדם בכל מעשיו הגשמיים, להשתדל לגלות את הנקודות הקדושות הטמונות בהם. בכדי שבכך יתגדל ויתקדש שמיא רבא, ויתגלה שמו של הקב"ה בתחונתו.

^ג כמו שסדרם רבי פינחס בן יאיר במאמר שלו וכו' הזהירות. הנה בדברי הברייתא מוצאים אנו, כי התנא הקדוש רבי פנחס בן יאיר פתח את דבריו שם בלשונו 'תורה מביאה לידי זהירות' וכו'. אולם מאידך רבינו עם כל הרחבת דבריו כאן, לא נפנה לעסוק ולבאר כלל מה הם דרכי קניינה של התורה, ומהי הדרך שעל ידי לימודה של תורה יבא האדם לכדי קניית מעלתה של התורה. וזאת על אף שרבינו בנה את כל התשתית של ספרו זה על דברי הברייתא הללו. ורק להלן עם תחילת פרק ד [בדרכי קניית הזהירות] כתב רבינו בסתימת דברים '... מה שמביא את האדם על דרך כלל אל הזהירות, הוא לימוד התורה. והוא מה שאמר רבי פינחס בתחלת הברייתא, תורה מביאה לידי זהירות (עבודה זרה כ, ב), אמנם על דרך פרט המביא לזה, הוא ההתבוננות על חומר העבודה אשר חייב בה האדם, ועומק הדין עליה. ולכאורה זהו פלא גדול מפני מה ראה רבינו להשמיט את הנקודה המרכזית שעליה סובבים כל דברי רבי פנחס בן יאיר, ובלעדיה אין כל תוקף וקיום לכל סולם מופלא זה שמוצב ארצה וראשו מגיע השמימה.

אמנם באמת אין כאן הרחבת דברים שנמנע רבינו מלעסוק בהם. מכיון, שכבר נתבאר [בתחילת החיבור כאן] שכל דברי רבי פנחס בן יאיר אינם אלא נתינת דרך להעמיד את הסולם העולה בית אל לפני האדם, בדרך זו של 'עשרת הספירות' - הבנויים ומושגים בנפש האדם. והרי המידה הראשונה שנמנית מלמטה למעלה, זוהי 'מידת המלכות', שעניינה הוא גילוי כבוד שמים הטמון ומכוסה בבריאה. והנה כל עצמותו של לימוד התורה, הוא בא בכדי לגלות ולהוציא את השכינה ממקום מאסרה. וכל שיהיה האדם לומד על מנת לגלות את השכינה בתחונתו, הרי שבכך גופא הוא פועל בקרבו את גילוי 'ספירת המלכות' בשלימות. וכבר הזכרנו מה שכתב רבינו בה"ח (הל' ברכות התורה), '...אם היו עוסקים בתורה על הכוונה הזאת, היו המה מרכבה והיכל לשכינתו יתברך, שהיתה השכינה ממש בקרבם, כי היכל ה' המה, ובקרבם ממש היתה השכינה קובעת דירתה, והארץ כולה היתה מאירה מכבודו, ובוזה יהיה קישור לפמליא של מעלה עם פמליא של מטה, והיה המשכן אחד'. ועצם הלימוד שבתורה הקדושה הוא הוא הכח הגדול של 'ספירת המלכות', ואין צריך מלבד זה מאומה.

ואמנם, עיקר השלימות של גילוי השכינה בלימוד התורה, הרי זה נעשה ביותר על ידי לימוד תורה שבעל פה. וכמבואר בדברי הוזה"ק במאמר 'פתח אליהו' (תיקוני הוזהר) 'מלכות פה - תורה שבעל פה קרינו לה'. מכיון, שכל מהות הנקודה הפנימית של 'תורה שבעל פה' היא, הגילוי וההוצאה לחוץ של האור האלוקי הטמון ומכוסה בתורה שבכתב. ולכן, עיקר הכונה של 'גילוי השכינה בארץ', צריך לקיימה בשעה שהאדם עוסק בלימוד תורה שבעל פה. ובפרט, בשעה שהאדם עמל בתורה, להבין ולהשכיל מתוך עיונה של תורה, לדמות מילתא למילתא או לחלק בין הסוגיות, בזה הוא שמגלה הוא את אורו של הקב"ה שטמון ומכוסה בבריאה, וזוכה הוא לתקן עולם ב'מלכות ש - ד - י'. והוא עצמו מתקדש בקדושה יתירה, ויזכה להרגיש בקרבו את הנהגת 'ספירת המלכות' בבריאה כולה, בכל פרט ופרט קטן כגדול.

ומדברי רבינו הרמ"ק זיע"א בספרו תומר דבורה (פרק תשיעי) יש ללמוד, שכאשר האדם קובע עצמו בעיתים קצובים ללימוד התורה, יש בכך השפעה גדולה של גילוי המלכות בבריאה. וביאור דבריו הם, מפני שקיום מצות 'קביעות עיתים לתורה' אין לך עבודה של 'קבלת עול' גדולה ממנה. ונמצא, שמגלה הוא את כח הבורא בעולמו. הן על ידי קיום מצות 'קביעות עיתים לתורה', והן על ידי עיקר לימוד התורה בארץ.

ולכן, יהיה האדם עוסק בתורה מתוך כוונה שלימה של 'גילוי השכינה בתחונתו'. וראוי שיהיה מכין בתוך כדי תלמודו באותיות שם הוי"ה בניקודו יְהוָה - ופעמים יכוין בשם אֲדָנָי - ובכולם תהא כונתו בהם אחת בלבד, 'לשם ייחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה'. ויכוין וידמה ברעיוניו ששורה בו אור אלוקי זה בכל חלקי נפשו - מראשו ועד כפות רגליו.

יהא נחשב למאומה ואינו בבחינת ישות כלל ונקרא בחינת 'אין' ואז הבורא ב"ה שנקרא א"ס מצמצם את עצמו בקרבו והבן. וזהו גם כן 'ראיתי בני עליה והמה מועטים' בני עליה שעלו למדרגה גדולה להיות מרכבה להבורא ב"ה, ועל ידי מה זכו לזה, על ידי שהם מועטים בעיני עצמם בשפלות גדול. (מאור עינים, בראשית)

משל לכפור אם יש גליד גדול ואחר כך הוא קטן, אפילו הכי יכול הנגר לעמוד בכפור, ולעבור עליו, והוא חזק מאוד, אבל אם אנו רואים שהגליד קטן ואינו חזק, מוכח שלא היה גליד חזק מקודם, **כן אם אנו רואים שאדם פעם עובד ופעם אינו עובד, בוודאי שלא עבד עדיין כראוי, שאילו פעם אחד היה עובד כראוי אז היה עובד תמיד.** (צוואת הריב"ש יד.)

יש בעולם נשמות קדושים וגדולים שיש להם כח גדול לתקן עולמים, ועל ידם יהיה המשכת השפע לישראל, והיצר הרע עושה להם מסך ח"ו באומרו אין אתה ראוי לזה, ומכניע לבבו עד שמבטלו מכל וכל ח"ו, ולזה צריך התחכמות גדול שלא ישמע לעצתו, ולהפקיר עצמו לעשות רצון הבורא ב"ה כמו שמצינו באבות, וזה 'מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי'. (אור לשמים, תולדות)

דהנה הר"ן (גדרים ל.) כתב בקידושין כתיב "כי יקח" ולא "כי תלקח", לא כל הימנה שתכניס עצמה לרשות הבעל, אלא מכיון שמסכמת דעתה לקדושי האיש, היא מבטלת דעתה ורצונה ומשווי נפשה כהפקר והבעל מכניסה לרשותו, ע"כ, והיינו כמו פנויה שאם רצונה שתכנס לרשות הבעל צריכה מקודם לסלק כל הרשותים ודעתה ורצונה ועי"ז הבעל מכניסה לרשותו, **כן כל איש ישראל אם רוצה לקדש את עצמו בקדושת ישראל צריך מקודם להיות בבחי' פנויה, שישלך מעליו כל מחשבות זרות וגיאיות ופניות, ויהיה בבחינת פנויה, וע"י שאנחנו מבטלים דעתנו ורצוננו יכולים אנחנו להתקדש בבחינת כלה שנכנסה לחופה להתקדש לשמו ית', ואנחנו אסורים לכו"ע כהקדש, שאין לשום חיצון שליטה בנו בלתי לה' לבדו.** (ישמח ישראל, צו)

אחיי ורעיי, על כל מדרגה ומדרגה של קדושה שאיש הישראלי משיג, יש מקודם נסיונות, והוא על ידי קטנות והסתלקות החיות לגמרי, ונשאר כאבן דומם, וצריך לחזק עצמו באמונה גדולה שמלא כל הארץ כבודו, ויצפה לישועה בלב אמת, ואז יאיר עליו אור אלוהי בבת אחת וברגע, אחיי חזקו ואמצו, טעמו אחיי וראו כי טוב ה'. (אוצר החיים, בהר קנז.)

'רבי אומר איזה דרך ישרה שיבור לו האדם כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם' (אבות ב, א). דהנה רבי בא למד אותנו דרך טוב הנכון לעבוד את הבורא, דהיינו לאחוז במדת התפארת ולהעלות אותה, דהיינו שעיקר מחשבתו של העובד יהיה רק בכדי שיתפאר עמו השם יתברך, דהיינו שהקדוש ברוך הוא מתפאר עם עבודת בניו אשר הם מלוכשים בגוף העב והחומר ואף על פי כן נותנים את לבם בכדי להפשטי את הגשמיות ולהלביש את עצמם ברוחניות ובקדושת הבורא כביכול ובוזה הוא מתפאר עמנו כביכול. וזהו כל שתפארת ל'עושיה', דהיינו שהקדוש ברוך הוא הוא עשנו מתפאר עמנו, וגילה לנו רבי במה הוא ההתפארות ועל זה אמר אחר כך, ותפארת לו מן האדם, ובוזה מגיע תענוג גדול להבורא ברוך הוא. **ואז הקדוש ברוך הוא נקרא כביכול בבחינת מקבל על קבלת התענוג.** (קדושת לוי, תזריע)

שצריך כל איש הישראלי להתדבק תמיד במדות טובות ובמדות ישרות לעשות נחת רוח להבורא ברוך הוא, והעבדות ההוא יהיה בכדי שיתפאר עמו השם יתברך כמו שאיתא בפרקי אבות (ב, א) 'רבי אומר איזה דרך ישרה שיבור לו האדם כל שהוא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם'. וזה שאמרה המשנה במתק לשונה כל שהוא תפארת לעושיה, דהיינו כדי שיתפאר עמו השם יתברך שהוא עושה הכל. אבל באמת לכאורה קשה מה זה להשם יתברך לבני אדם והלא יש לו כמה מלאכי מעלה אשר הם משבחים להבורא. אלא שזהו עיקר בחירתו בעמו ישראל שאף על פי שהם בדיוטא התחננה אף על פי כן מתמידים תמיד לעבודתו. וזהו שאמרה ותפארת לו מן האדם, דהיינו שאף על פי שהאדם הוא בבחינה קטנה שבקטנות ואף על פי כן עובד את השם יתברך ודאי הבורא ברוך הוא מתפאר עמו. וזהו ותפארת לו מן האדם, דהיינו מן האדם מגיע אליו תענוג ועל זה מתפאר עמו. וכשאדם מחשב בעצמו בחינה זו אז מגיע תענוג הבורא ואז גורם השפעה טובה לכל העולמות. (קדושת לוי, בראשית)

השפת אמת זצוק"ל דייק, בהפטורה של תענית צבור כתיב 'כי לא מחשבותי מחשבותיכם' וכתוב מקודם לשון יחיד 'מחשבותי' ואחר כך 'מחשבותיכם' ובילא דרכיכם דרכי' כתיב מקודם לשון רבים 'דרכיכם' ואחר כך 'דרכי', ותירץ אדמו"ר זצ"ל, **שזה הוא חילוק בין מחשבה למעשה, שמחשבות כל אדם צריך להיות רק לשם שמים, כאמרו דוד המלך עליו השלום 'שית' ד' לנגדי תמיד' כל פניה שאתה פונה יהיה לשם שמים, ובמעשה הוא להיפוך כל זמן שלא עבר אדם עבירה בפועל נחשב לו כעשות מצוה בשב ואל תעשה, וזה צועק הנביא "כי לא מחשבותי" כשאין אדם חושב מחשבות טהורות אף על פי שאין חושב מחשבות זרות "מחשבותיכם" נחשב לו כמחשבות זרות שכל מחשבות אדם צריך להיות טהורים לד', אבל לא כן הוא במעשה, 'ולא דרכיכם - דרכי' כשאין אדם עושה עבירה אף על פי שישב בטל - דרכי' נחשב לו כעשיית מצוה.** (שיח שרפי קודש - ח"ג עמוד רלט)

לפי רוב הענוה והשפלות שיש לו כך הוא השראתו יתברך בתוך האדם, וכל מה שיקרב את עצמו אל בהירת אורו של השם יתברך יבוא עוד למדרגות שפלות יותר מאחר שמישיג יותר גדולתו יתברך מתמעט יותר בעיני עצמו, ולכן משה רבינו ע"ה שהשיג מאוד גדולת הבורא ב"ה כל כך היה עניו מכל האדם ואמר 'ונחננו מה' כי לא היה נחשב בעיניו למאומה נגד גדולתו יתברך, כי כל זמן שהאדם נחשב עדיין בעיני עצמו למאומה איז יש לו גבול, כי כל דבר ההוה שישנו בבחינת ישות הוא בגבול ואי אפשר להבורא יתברך להשרות קדושתו בתוכו מאחר שהוא ב"ה א"ס באין גבול וזה הוא בבחינת גבול, אך שצריך להיות מקום הארון אינו מן המדה בשפלות גדול שלא

ומלאה הארץ דעה את ה'

הננו להודיע לקהל הקדוש החפצים להכנס לפרד"ס התורה כי בעזרת עזרת ה' יתברך יבאנו לייסד

רשת כוללי ערב

ללימוד פנימיות התורה ע"פ דרכי העבודה

כהכוונת מו"ר הגה"צ רבי יחיאל יהושע שיינפלד שליט"א

בית שמש רח' רבי יצחק נפתח 2 רמב"ש ד' 4	מודיעין עילית רח' סתרי"ל 14
ירושלים רח' הרב נ"ן 4	ביתר עילית רח' המגיד פמקונייטש 47

נפשי חמדה בצל ירך לדעת כל רז מדרך

כפסגת הכולל ימסרו שיעורים למתחילים באידיש ובלשון ק

פרטים והרשמה: 05041-27418 קרית ספר 05271-17176

רשת ישיבות 'כתר שם טוב' בארחה כפנימיות מו"ר הגה"צ רבי יחיאל יהושע שיינפלד שליט"א
רח' רבי יצחק נפתח 2 רמב"ש ד' 4 ירושלים | סניף ירושלים: רח' סתרי"ל 14 ירושלים | רח' המגיד פמקונייטש 47 ביתר עילית | רח' הרב נ"ן 4 ירושלים

הננו לבשר לעולם הישיבות על מיוזם מיוחד - "שואלין ודורשיין" - פסח

בו ילמדו בחורי הישיבות הקדושות את הקמעים המוכתרים של ספרי החסידות שנעתקו בתוך "אש המועדים" לפסח, או שאר ספרי חסידות בענייני הפסח

הלומדים מדי יום מר"ח עד י"ד ניסן יכנסו להגהלה לשבת קבוצתית ומושקעת "שבת לאור הבעש"ט" בתכנית מיוחדת עם משפיעי אש החסידות

לומדים >> נרשמים במערכת הטלפונית 0330-44444 >> נכנסים להגולה >> בוחרים קבוצה אישית [נעת לבחורי ישיב"ג בלבד] >> מתעלים בשבת שנולה אור ופנימיות

יו"ל ע"י חכמי ורבני ישיבת 'כתר שם טוב' בראשות מו"ר הגה"צ רבי יחיאל יהושע שיינפלד שליט"א | ירושלים - קרית ספר - בית שמש - ביתר
להערות והנצחות, ולקבלת הגליון, ניתן לפנות לפל. 0504127418@gmail.com | שיעורים יומיים ושבויעיים ניתן לשמוע בקו "חסידות פלאם" 0330-44444
נפתח קו חדש 0733582338 שיעורי עיון בספר אוצרות חיים. א' בלשון ק. ב' באידיש. ג' שיעורים מבית המדרש 'כתר שם טוב' - מודיעין עילית